

Vårträffen 2025

Lite dåtida och nutida historia om orterna.

Resa genom östra Södermanland, från det vilda, mörka Kolmården, längs Östersjöns blåa vatten till orter med historia från medeltiden till modern nutid. En resa från gammal metallindustri med kanoner, vedspisar till det absolut modernaste inom stålindustri. Sjö- och skärgårdsliv från förr till östkustens modernaste djuphamn och fritidsbåtarnas Mecka.

Vi möts vid Stafsjö Bruk. Bergslagen må vara mest känt för gruvor och bruk men många gruvhål och styckebruk finns i i Kolmården och Tunaberg också. Stafsjö bruk tillverkade kulor och kanoner och senare ångpannor. Idag görs ventiler för industrimaskiner till hela världen.

Näveqvarns bruk firade 400 år 2024. Från början kanoner, sedan vedspisarna och när den epoken tog slut satsade man på gjutjärnskonst med berömda formgivare.

Trädgårdsmöbler, urnor mm som idag kostar förmögenheter på auktion. De sista åren tillverkades flygplansdelar men bruket lades ned 2010. Nu båtförvaring vintertid.

Oxelösund är en gammal kustort sedan medeltiden med mycket tidig lotsfunktion. Oxelö krog, där vi fikar, har funnits sedan 1600-talet. Men idag är det främst den hypermoderna, fossilfria ståltillverkningen vid SSAB som sätter Oxelösund på kartan. Masugn och kol försvinner och istället används vätgas för att få fram rent, fossilfritt järn som sedan smälts i elektrisk ljusbågsugn. Sedan finns också en stor och växande djuphamn. Oxelösund firar i år 75 år som stad.

Nyköping är en betydligt äldre stad från 1200-talet och med bosättningar från stenålder och framåt. Gammal handelsplats, länsresidensstad och kunglig borg, sedemera slott, med många historiska händelser. Det ståtliga renässansslottet brann ned 1665 liksom större delen av staden, som även brändes ned av ryssarna 1719. Under 1800-talet etablerades industrier inom textil, mekanik, varv, glödlampor mm. 1900-talet dominerades av NK-verkstäder med möbeltillverkning, Sunlight med tvål och tvättmedel, SAAB-ANA, flera mekaniska verkstäder samt flygflottlj. Alltså en riktig industristad men idag finns inga större industrier kvar utan Nyköping blir alltmer en förort till Stockholm.

Kustvägen till Trosa innebär en helt annan natur och även social miljö än Kolmården och Tunaberg. Här finns slott, herrgårdar och stora jordegendomar med arrendegårdar och torp. Nynäs är en stor barock-herrgård där vi tar en paus.

Trosa är en gammal stad och handelsplats och främst fiskeläge, fram till 1940-talet östkustens mest betydande fiskestad. Känd från romaner och TV-serie om Hedebyborna. Numer har andra mindre industrier vuxit fram och de senaste femtio åren har stora bostadsområden tillkommit med stor befolkningsökning och pendling till Södertälje och Stockholm. Idyllen Trosa finns kvar centralt. Sommartid invaderas staden av turister och lyxiga fritidsbåtar. Östkustens Båstad !